

6.2 Forslag til aktivitet om fokus på informeret samtykke

Bestyrelsen indstiller til, at foreningen frem til næste generalforsamling skal sætte fokus på retten til informeret samtykke i kontakten med sundhedsvæsnet i forbindelse med graviditet, fødsel og barsel.

Formål

Aktiviteten har til formål at oplyse brugerne om deres rettigheder samt at få eksempler på nuværende praksis med henblik på at igangsætte debat og vidensdeling blandt brugere, fagfolk og eventuelt bredere i samfundet. Aktiviteten vil derigennem medvirke til at fremme foreningens formål om at øge brugernes muligheder for indflydelse på og medbestemmelse over deres graviditets-, fødsels- og barselsforløb.

Oplysningsindsats

Vi vil lave en oplysningskampagne, som på forskellig vis fortæller hvad retten til informeret samtykke i henhold til sundhedslovens §§ 15-16 går ud på, hvad det betyder for brugeren, hvordan man kan gøre sin ret gældende, eksempler på god praksis og lignende. Informationen vil vi dele via opslag på foreningens sociale medier og på hjemmesiden.

Indsamling af vidnesbyrd

Vi vil indsamle eksempler fra brugerne om manglende brug af informeret samtykke og gode eksempler på brugen af informeret samtykke med henblik på at belyse faldgruber, temaer, 'best practice' osv., med direkte rod i virkeligheden og de gravide og fødendes levede erfaringer.

Det kan endvidere overvejes at udvide indsamlingen til at gælde fagfolk, som ønsker at hjælpe med at belyse temaet fra deres perspektiv, men med fokus på virkningen for brugeren.

Hvad skal vi bruge vidnesbyrdene til?

Vi vil bruge de indsamlede vidnesbyrd til at informere brugerne af svangreomsorgen om deres rettigheder og hvad reglerne om informeret samtykke betyder og indebærer, med udgangspunkt i forskellige konkrete situationer og eksempler. Vi vil også bruge eksemplerne til at forbedre udmøntningen af brugernes retsstilling i praksis – det være sig hos egen læge, i jordemoderkonsultation, på føde- og barsels gange samt tilstødende specialer, hvor gravide, fødende og nyfødte behandles og/eller modtager tilbud.

Konkret kan det være i form af:

- Debatindlæg, gerne direkte fra brugerne med sparring og opbakning fra Forældre og Fødsel
- Temadag(e) for fagpersoner
- Oplæg på jordemoderuddannelserne fra brugerne/dem der skriver deres vidnesbyrd
- Analyse af de kvalitative data i vidnesbyrdene vha. ekstern samarbejdspartner, fx. på jordemodervidenskab, jordemoderuddannelserne, folkesundhedsvidenskab osv.

Hvem udfører aktiviteten?

Bestyrelsen er ansvarlig for iværksættelse af indsamling af vidnesbyrd (via sikker kontaktformular) og for sikker opbevaring og håndtering af data. Data kan videregives til tredjepart i anonymiseret form med henblik på analyse og brug, som understøtter formålet med aktiviteten.

Bestyrelsen er ansvarlig for, at der udarbejdes oplysningsmateriale i form af opslag på de sociale medier og information på foreningens hjemmeside.

Vi ønsker at inddrage og aktivere medlemmer og andre bidragsydere, både i den konkrete indsamling af eksempler og i formidlingen heraf, eksempelvis i form af debatindlæg og oplæg.

Da foreningen ikke har ressourcer til selv at udføre større analysearbejder, vil vi inddrage eventuelle samarbejdspartnere i forhold til analysering af de kvalitative data, såfremt vidnesbyrdene når et omfang og har et indhold, der giver anledning hertil.

Såfremt vidnesbyrdene giver anledning til det, vil vi invitere faglige selskaber til dialog om praksis og familiernes oplevelser, som fx. DSAM (praktiserende læger), DSOG (fødselslæger og gynækologer), Jordemoderforeningen og Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker.

Motivation for forslaget

Gennem de senere år, har der været øget debat om fødendes vilkår i Danmark. I efteråret 2020 indsamlede foreningen over 120 vidnesbyrd fra fødende om svigt i svangreomsorgen.

I mange af disse vidnesbyrd indgik der beskrivelser af situationer, som gav anledning til mistanke om, at det ikke er ualmindeligt at der sker brud på [retten til informeret samtykke](#) – i grader fra mangel på information, til manipulerende præsentation af informationen og til deciderede overgreb.

Forældre og Fødsels tidligere forkvinde Birgitte Halkjær Storgaard skrev på baggrund af disse vidnesbyrd en kronik, som blev udgivet i Information i januar 2021 under overskriften [Der er brug for et #Metoo-oprør på fødestuen: Indgreb uden samtykke er overgreb](#). Kronikken gav anledning til en offentlig debat blandt både fødende og fagfolk, og medvirkede til at Forældre og Fødsel blev inviteret til at holde [oplæg om brugernes oplevelser](#) med svigt og overgreb i svangreomsorgen på en temadag den 13. oktober 2021, arrangeret af DSOG, Dansk Jordemoderfagligt Selskab og Jordemoderforeningen under overskriften "Kulturen i svangreomsorgen – jordemoderens og obstetikerens møde med brugerne".

Dialogen blev startet i 2021, men har siden ikke fyldt meget. Derfor mener vi, at der fortsat er behov for at sætte fokus på brugernes retstilling i sundhedsvæsenet både blandt brugerne selv og blandt fagfolk.